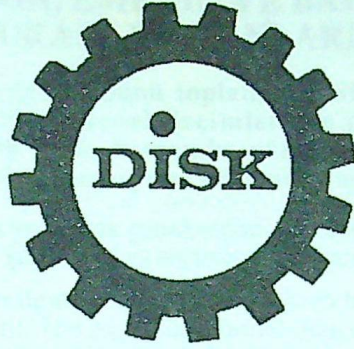

**"ADAYLARIMIZ;
DEMOKRASİNİN,
EMEĞİN
VE
BARIŞIN SESİNİ
DUYURACAK OLANLARDIR"**

**DİSK Başkanlar Kurulu'nun
24 Aralık Erken Genel Seçimlerine Yönelik
Yaklaşımı**

DİSK Yayınları: 19

Türkiye Devrimci İşçi sendikaları Konfederasyonu

Ahmet Kutsi Tecer Cad. No: 12/4

Merter/İSTANBUL

Tel: (0212) 504 80 83-87

Fax: (0212) 506 10 79

Aralık 1995

Ofset Hazırlık ve Baskı:

DİSK Basın-Yayın ve

Halkla İlişkiler Dairesi

ADAYLARIMIZ; DEMOKRASİNİN, EMEĞİN VE BARIŞIN SESİNİ DUYURACAK OLANLARDIR

30 Kasım 1995 Perşembe günü toplanan DİSK Başkanlar Kurulu'nun, 24 Aralık Erken Genel Seçimleri'ne ilişkin yaklaşımını belirleyen ve 7 Aralık 1995, Perşembe günü DİSK Genel Başkanı Rıdvan Budak tarafından kamuoyuna duyurulan açıklaması:

Türkiye, 24 Aralık'ta yapılacak genel seçimi bekliyor. 24 Aralık tarihinin kesinleşmesiyle birlikte şimdi herkes seçimlerin sonucunu merak ediyor.

Bu seçim dönemi, en ilginç seçim dönemlerinden biri olarak Türkiye tarihindeki yerini alacaktır. Her seçimde görülebilen ve ayıplanan "politik davranışların" bu dönemde neredeyse olağan karşılınır hale gelmesi, milletvekili olabilmek için parti değiştirenlerin sayısındaki artış, listelere giremeyenlerin isyanı, kurulan ve bozulan ittifaklar bu seçim döneminde ortaya çıkan olguların sadece birkaçıdır.

Sadece bu olgular bile, Türkiye'nin gerekli şartları oluşmamış bir erken seçimle içine sokulduğu siyasal kargaşanın açık bir göstergesidir.

Nüfus hareketleri dikkate alınmadan hazırlanan seçmen listelerinin sağlıksızlığı, 18 yaşın üstündeki gençlerin büyük bir çoğunluğunun listelere yazılmamış olması, yurtdışındaki insanlarımızın seçime aktif bir şekilde katılmasının imkansızlığı, milletvekili adaylarının sadece parti liderleri tarafından belirlenmiş olması, bu seçim dönemine özgü olgular olarak karşımızdadır.

Bu olumsuz koşullarda yapılacak seçim, bir "baskın seçim" olacaktır. Böyle bir seçimin, toplumun içinde bulunduğu sorunların aşılmasına yeterli ve gerekli katkıyı sunması mümkün değildir.

Bütün bunları, seçimlerin gündeme geldiği tarihten itibaren söyledik, dile getirdik. Ancak genel seçimin 24 Aralık tarihinde yapılması artık kesinlik kazanmıştır. Bu nedenle artık 24 Aralık sonrasına bakmak zorundayız. Çünkü 25 Aralık sabahı, hepimizi yeni sorunlar beklemektedir. Seçim sonrasında oluşacak tabloyu iyi görmeli ve bugünden hazırlanmalıyız. Seçimlere yönelik tavrımızı da bu bakış açısıyla oluşturmalıyız.

Kriz derinleşiyor

Türkiye'de seçim tartışmalarıyla ortaya çıkan olumsuz siyasal olguların altında, derinden derine işleyen çok daha ciddi bir süreç söz konusudur. Bu süreç, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal altyapısında yaşanan krizdir. Se-

çim sonrasında bütün toplumu etkileyecek olan da aslında bu süreçtir.

Ekonomik kriz bütün şiddetiyle sürmektedir. 1994 yılının başında patlak veren mali kriz ile başlayan bu süreç, 5 Nisan istikrar paketine rağmen aşılamamıştır. Seçim sonrasında daha ağır bir istikrar paketinin gündeme getirileceği şimdiden görülmektedir.

Yeni bir istikrar paketi, işçiler ve emekçiler için yeni acılardan başka bir sonuç doğurmayacaktır. Geçtiğimiz süreçte yaşananlar bunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bugün reel ücretler, 1994 yılının başına göre yüzde 50 gerilemiş durumdadır. Son olarak kamuda imzalanan toplu sözleşmelerdeki ücret artışı da enflasyonun çok çok altında kalmıştır. Üstelik bir yıllık zam farkı hala ödenmiş değildir.

Ücretler böylesine hızlı bir şekilde azalırken, kar, faiz ve rant gelirleri olağanüstü boyutlarda artmıştır. 1979 yılında bu gelirlerin milli gelir içindeki payı yüzde 42.4 iken, bu oran 1994 yılı sonunda yüzde 57.6'ya çıkmıştır.

1980'li yıllar boyunca kar, faiz ve rant gelirlerindeki artış reel olarak 842 trilyon 613 milyar lirayı bulmaktadır. Buna karşılık aynı dönemde, ücret ve maaşlarda yaşanan aşınma reel olarak 199 trilyon 566 milyar liradır.

Özellikle rant ve faiz gelirlerindeki bu artışın nedeni, devletin vergi alamadığı sermayeden borç almasıdır. İç borç stokundaki hızlı artış bunun bir göstergesidir. 1995 başında 800 trilyon lira olan iç borçlar, bu yılın ekim ayında 1 katrilyon 218 trilyon liraya ulaşmıştır.

Buna ek olarak, kısa vadeli dış borçların, yani "sıcak para"nın da katkısıyla, dış borçlar 70 milyar doların üzerine çıkmıştır.

Dış ticaret açığı, yani ithalat ile ihracat arasındaki fark hızla büyümektedir. 1994 yılı sonunda 4 milyar 216 milyon dolar olan dış ticaret açığı, bu yılın ilk 9 ayı sonunda 9 milyar 360 milyon dolar olmuştur.

Dolayısıyla yüksek oranlı bir devalüasyon kapıdadır. Rantiyeler şimdiden dövizle yatırım yapmakta ve seçim sonrasında açıklanacak devalüasyonu beklemektedir.

Rant ve faize dayalı faaliyetlerin, ekonominin asli unsuru haline geldiği bu koşullarda üretim ve yatırım kavramları nerdeyse unutulmuştur. En büyük 500 sanayi firması bile kazançlarının yaklaşık yüzde 60'ını faaliyet dışı gelirlerden; yani rant ve faiz gibi, doğrudan üretime dayanmayan gelirlerden elde etmektedir.

1996 bütçe taslağında faiz ödemelerine 1 katrilyon 577 trilyon lira ayrılmışken, personel giderine 743 trilyon lira, yatırıma ise sadece 189 trilyon 615 milyar lira ayrılmıştır. Bir başka deyişle, faiz ödemeleri ilk kez ücret ve

maaşların iki katına yükselmiş; yatırımlar ise yok denecek kadar azaltılmıştır.

Bütün bunların sonucu olarak, işsizlik oranı en iyimser tahminle, yani OECD rakamlarıyla yüzde 12 civarındadır. Bu, yaklaşık olarak 3 milyon kişinin işsiz olduğu anlamına gelmektedir, ancak bu sayının 5 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye'de hızla büyümekte olan bir başka sorun kayıtdışı ekonomidir. Ekonomik faaliyetlerin yaklaşık yarısı kayıt dışındadır. 9 milyon ücretlinin 2 milyonu kamu çalışanı, 7 milyonu işçidir. Bu 7 milyon işçinin en az 3 milyonu sigortasızdır, yani kayıtdışında çalıştırılmaktadır.

Kısacası, seçim atmosferinin de etkisiyle bütün ekonomik dengeler dağılmış durumdadır. Enflasyon yeniden üç haneli rakamlara doğru turmanmaktadır.

Türkiye, Avrupa'nın demokratik ve sosyal değerleriyle bütünleşmelidir

Gündemdeki konulardan biri de Gümrük Birliği'dir. Biz DİSK olarak, Gümrük Birliği'ni, Avrupa'nın demokratik ve sosyal değerleriyle bütünleşmenin bir adımı olarak görmek istiyoruz.

Ancak bu seçim sürecinde, Gümrük Birliği, sadece sermayenin bütünleşmesinden ibaret bir ticari birlik olarak sunulmakta ve seçim malzemesi haline getirilmektedir. Oysa Avrupa'nın demokratik ve sosyal değerleriyle bütünleşmeyi amaç edinmeyen bir girişim, Türkiye'yi bir ucuz emek cennetine dönüştürmekten başka bir sonuç vermeyecektir.

Öte yandan IMF ve Dünya Bankası, işçiler ve emekçiler için, seçimden sonra uygulanmak üzere yeni istikrar paketleri hazırlamaktadır. Bunun daha fazla işsizlik, daha fazla yoksulluk, daha fazla adaletsizlikten başka bir sonuç getirmeyeceği açıktır. Yeni bir acı reçetenin daha baskıcı bir yönetim dışında uygulanabilme şansı yoktur.

Demokrasi dışı uygulamalar sorunları sadece büyütüyor

Antidemokratik baskılar geçtiğimiz dönemde artarak sürmüştür. Ekonomik olumsuzluklar varolduğu sürece daha da artması beklenmelidir.

Sadece 1994 yılında çatışmalarda, göz altında ya da başka bir biçimde öldürülen insanların sayısı 4041'dir. Son iki yılda kaybedilen insanların sayısı 400'ü aşmıştır. Kayıplara her geçen gün yenileri eklenmektedir.

Düşünce bir suç olarak görülmeye devam etmektedir. 1994 yılında cezaevindeki düşünce suçlularının sayısı 97'dir. 213 gazeteci ve yazar ceza almıştır. Düşünce suçlularına verilen toplam hapis cezası 448 yıl 6 ay 25 gün,

toplam para cezası ise 71 milyar 614 milyon 935 bin liradır.

8. maddede yapılan değişiklik düşüncüyü bir suç olmaktan çıkarmamıştır. Türkiye, düşüncenin bir suç olarak görüldüğü ender ülkelerden biri olma ayıbını taşımaya devam etmektedir.

Ekonomik sorunlar ve antidemokratik yönetim anlayışı, sosyal alanlarda da pekçok soruna kaynaklık etmektedir. İşsizlik ve göç ciddi bir toplumsal hareketliliğe neden olmaktadır. Toplumun farklı kesimlerinin farklı talepleri gündeme gelmekte, ancak bu talepler özgürce ifade edilememektedir.

Kürt sorunu en temel toplumsal sorunların başında gelmeye devam etmektedir. Kürt sorununun özgürce tartışılması hala yasaklar kapsamında tutulmaktadır. Bu sorunun demokratik bir çözüme kavuşturulmasının önündeki engeller kaldırılmış değildir.

Özgürlüğün ve demokrasinin yeterince kurumlaşmamış olması, insanların barış içinde birarada yaşamalarının olanaklarını daraltmaktadır. Bu nedenle, toplumsal yapıda etnik, mezhepsel ve siyasal kutuplaşmalar artmakta; özellikle gerici ve ırkçı akımlardaki tırmanış, bu kutuplaşmayı derinleştirmektedir.

Bütün bu gelişmelerin asıl mağduru ise, hiç kuşkusuz işçiler ve emekçilerdir. Hangi etnik köken, mezhep ya da siyasi düşünceden olursa olsun, emekçiler ekonomik ve siyasal baskıların asıl hedefidir. Bu nedenle işçiler ve emekçiler, bu saldırılar karşısında, diğer tüm demokratik güçlerle birlikte biraraya gelmek ve ortak bir mücadele sürecine girmek zorundadır.

Bunun ilk koşulu, toplumsal kutuplaşmanın, emekçiler arasındaki dağıtıcı ve parçalayıcı etkisini kırmak, emekçilerin bütün farklılıklarına rağmen, farklılıklarıyla birlikte sınıf kardeşliği temelinde biraraya gelmesini sağlamaktır. Toplumun, farklılıkların özgürce ifade edilebileceği ve özgürce örgütlenebileceği yeni bir yurttaşlık hukuku ve demokrasi anlayışı temelinde birleştirilmesinin özünde bu sınıf kardeşliği yer almalıdır.

Gericiliğe ve ırkçılığa karşı mücadele, toplumsal barışın ve sınıf kardeşliğinin kurulması açısından gereklidir. Aksi halde, aynı sınıfın üyeleri olarak karşı karşıya kalınan sorunlar aşılamaz ve daha da büyür.

Çalışanların üzerindeki yasaklar kaldırılmalıdır

Bu sorunların biri de sendikal alanda yaşanan sorunlardır. Sendikalı işçi sayısı oldukça düşük bir düzeydedir. 1 milyon sendikalı işçinin 700 bini kamuda, 300 bini özel sektördedir. Özelleştirme süreci, kamudaki sendikalaşmayı tehdit etmektedir.

Türkiye hızla sendikasız bir çalışma düzenine doğru sürüklenmektedir. Taşeron faaliyetinin istisnai olmaktan çıkarılarak, genelleştirileceği bir ça-

lışma sistemine doğru ilerlemekteyiz.

Bugün yasalarda varolan toplu sözleşme ve grev hakları bile ihlal edilmektedir. Uzun grevler sonucu kamuda imzalanan toplu sözleşmelerin gereği olan bir yıllık zam farkları hâlâ ödenmemiştir. Kamu çalışanlarının grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakları hâlâ tanınmış değildir.

Sendikal hareketin bu tehlikeli gidiş karşısında ayağa kalkması ve zaaf-
larından arınarak yeni bir yapılanmaya gitmesi kaçınılmazdır. Ancak anti
demokratik çalışma yasaları, baraj sistemi, noter şartı, grev yasakları ve yet-
ki karmaşası sendikal hareketin önündeki ciddi engellerdir.

Bu engelleri aşma mücadelesi, yeni örgütlenme ve mücadele faaliyetle-
riyle birlikte yürütölmek durumundadır.

Demokrasinin önü tıkanmıştır

Türkiye, bütün bu sorunlarla birlikte seçime gitmektedir. Sorunların bu
denli büyük olması ve partilerin bu sorunların toplumsal adalet temelinde
çözümüne yönelik ikna edici programlar sunamaması, seçimden sonra orta-
ya çıkacak olan yeni hükümetin baskı politikalarını arttırması ihtimalini
güçlendirmektedir.

Bütün bu olgular ışığında bakıldığında, adaletsiz bir seçim yasasıyla ve
apar topar yapılan bir seçimin Türkiye toplumuna daha çok demokrasi, daha
çok özgürlük getirmeyeceği görölmelidir. Aksine 25 Aralık sabahı çok daha
sorunlu bir ölkö gerçeğiyle karşı karşıya kalmamız kaçınılmazdır.

Milletvekili adayları parti liderleri tarafından tespit edilmekte, halktan
sadece "oy" istenmektedir.

Gerekli Anayasal ve yasal düzenlemelerin yapıldığı, demokratik bir se-
çim yasasının gündeme getirildiği, özgür düşünce ve örgütlenme hakkının
sağlandığı koşullarda yapılacak seçim, ölkemizin karşı karşıya bırakıldığı
sorunları aşılmasına önemli bir katkı sunabilirdi. Ancak bu yol tıkanmıştır.

Çok kısa bir sürede yürütölecek seçim kampanyaları, kendilerini tama-
men medyaya teslim edecektir. Halkın olumlu ve olumsuz tepkisini göstere-
ceği kitlesel mitingler bile yeterince gerçekleştirilemeyecektir. Sadece çok
kanallı, ama tek sesli medyaya teslim edilmiş ve onların etkisine açık bir
seçim süreci yaşanacaktır.

Demokrasinin en temel kurallarının bile yaşama geçemediği bu süreç
sonucunda oluşacak parlamento, halkı yeterince temsil etmekten uzak,
güven vermeyen ve sorunlarımızı çözme yeterliliği olmayan bir nitelik
taşıyacaktır.

Ölkemiz ekonomik, sosyal, politik bir kriz yaşamaktadır. Seçim son-
rasında da, bu krizin derinleşerek süreceği açıktır. Bu krizin faturası işçilere,

emekçilere, köylülere ve küçük esnafa çıkarılacaktır.

Özelleştirmeler, işten çıkarmalar, kapatmalar, pahalılık, işsizlik, enflasyon 24 Aralık sonrasında temel politikalar olacaktır.

Demokrasi Platformu temelinde biraraya gelen emekçilerin seçimlere ortak olarak müdahale şansı ne yazık ki kalmamıştır. Bununla birlikte 24 Aralık sonrası oluşacak tablo karşısında tek umut yine emekçilerin örgütlü gücü olacaktır.

Emekçiler demokrasinin kurumlaşmasında öncü güç olacaktır

Türkiye'yi karanlığa götürmek isteyenlere, yükselen ırkçılığa, sermaye lehine çözümlere karşı tek sağlam ve güvenilir engel, emekçilerin ve demokrasiden yana tüm güçlerin birlikte örgütlülüğü ve mücadelesi olacaktır.

DİSK, bugüne kadar bütün seçimlerde açık bir şekilde bir partiyi destekleme kararı almıştır. Ancak bu kez DİSK, açıkça bir parti ismi belirtmeden, programı ve eylemiyle demokrasi, emek ve barışın yanında olan sol partileri ve sol adaylara destek verecektir.

Bu durum DİSK'in bir eksikliği değil, programı ve eylemiyle kendi tabanına ve topluma güven vermeyen partilerin kabahatidir.

Başkanlar Kurulumuz, bu nedenlerle;

1- Partilerin programlarını halka yeterince açıklayamadıkları, halkın ise parti programlarını ve hedeflerini yeterince izleyemedikleri bir ortamda, tercihlerimizi belirlemede tek tek adayların niteliklerinin önem kazandığını da dikkate alarak, illerde ve bölgelerde, parlamentoda, eylemi ve programıyla demokrasinin, emeğin ve barışın sesi olabilecek sol partilerin ve sol adayların desteklenmesi için yaygın ve yoğun bir çaba içine girilmesini,

2- Toplumumuzun vicdanında mahkum edilen milletvekili adaylarına karşı toplumsal muhalefeti yükseltmeyi,

3- Ülkemizin aydınlık geleceğine olan inancımız gereği, ırkçı ve gerici gelişmeye ve sermayenin artan saldırılarına karşı gerek seçim döneminde gerekse sonrasında demokrasinin, emeğin ve barışın en geniş birliğinin oluşturulma için gerekli adımların atılmasını

Kararlaştırmıştır.